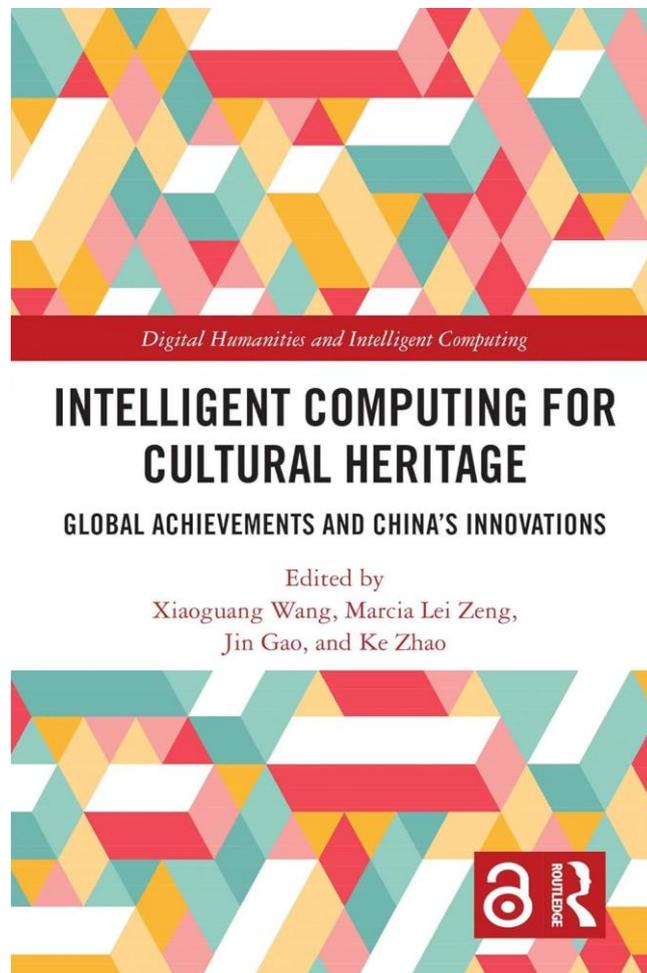

บทวิจารณ์หนังสือ

Wang, X., Zeng, M.L., Gao, J., and Zhao, K. (Eds.). (2024). *Intelligent Computing for Cultural Heritage: Global Achievements and China's Innovations*. Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781032707211>

บทวิจารณ์โดย
พัชรณัฏฐ์ คุณเจริญทรัพย์¹

¹ บรรณารักษ์ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
อีเมล : patcharanat.khu@mahidol.ac.th

หนังสือเรื่อง “Intelligent Computing for Cultural Heritage: Global Achievements and China's Innovations” จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ Routledge และเผยแพร่ทางออนไลน์ในรูปแบบ Open Access ภายใต้สัญญาอนุญาต Creative Commons

Intelligent Computing for Cultural Heritage: Global Achievements and China's Innovations เป็นหนังสือรวมบทความวิจัยเชิงวิชาการ กรณีศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นประเด็นการสำรวจและการวิเคราะห์แนวโน้มในด้านมนุษยศาสตร์ดิจิทัล (Digital Humanities: DH) รวมถึงบทความด้านการประมวลผลอัจฉริยะเพื่อมรดกทางวัฒนธรรม (Intelligent Computing for Cultural Heritage: ICCH) โดยได้รวบรวมบทความจากหลากหลายภูมิภาค ทั้งเอเชีย ยุโรป แอฟริกา อเมริกาเหนือ และออสเตรเลีย

หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน ประกอบไปด้วย 11 บท ได้แก่ ส่วนที่ 1 Global Creative Approaches และส่วนที่ 2 Innovative Practice in China ในแต่ละบทได้กล่าวถึงการวิจัยเชิงประยุกต์และแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการข้อมูลทางวัฒนธรรม กระบวนการแปลงข้อมูลไปสู่รูปแบบดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูล และการออกแบบเครื่องมือดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและการตีความมรดกทางวัฒนธรรม ดังนี้

ส่วนที่ 1 Global Creative Approaches ประกอบไปด้วยบทที่ 1-6 กล่าวถึงกรณีศึกษาและการวิเคราะห์แนวโน้มการพัฒนา รวมไปถึงความท้าทายระดับโลกของสาขามนุษยศาสตร์ดิจิทัลและมรดกทางวัฒนธรรมในประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ศรีลังกา ฟินแลนด์ สหราชอาณาจักร และแอฟริกา โดยมีการกล่าวถึงการเปิดเผยข้อมูลทางมนุษยศาสตร์แบบเปิด (Open Humanities Data) เพื่อให้เห็นแนวปฏิบัติการเข้าถึงข้อมูล การดูแล การจัดการ การสร้างแบบจำลองและการแบ่งปันข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลดิจิทัล (Digital Archiving) การใช้ Semantic Web และ Linked Open Data (LOD) เปิดเผยข้อมูลประวัติศาสตร์การทหารและประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสงคราม การใช้เทคนิคการสร้างแบบจำลองหัวข้อ (Topic Modeling) (โดยเฉพาะ BERTopic) สร้างแบบจำลองหัวข้อที่ครอบคลุมหลักสูตรมนุษยศาสตร์ดิจิทัล อธิบายความคล้ายและความแตกต่างของสาขาวิชาภายในหลักสูตร

อีกทั้งยังกล่าวถึงการพัฒนาด้านการทำวิจัยและการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยในลอนดอน เพื่อทำความเข้าใจวิวัฒนาการและความหลากหลายของบทเรียน เน้นการศึกษาประวัติศาสตร์สถาบันว่ามีความสำคัญในการทำความเข้าใจถึงที่มาและสามารถกำหนดทิศทางในอนาคต

ในส่วนที่ 1 ยังได้นำเสนอบทความเกี่ยวกับความร่วมมือในการแปลงข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรมให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลของสถาบันมรดกทางวัฒนธรรมในทวีปแอฟริกา โดยนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอีกด้วย

ส่วนที่ 2 Innovative Practice in China ประกอบไปด้วยบทที่ 7-11 กล่าวถึงภาพรวมของแนวทางและความพยายามแปลงมรดกทางวัฒนธรรมให้เป็นดิจิทัลเพื่อบำรุงรักษาและเผยแพร่ต่อไปได้อย่างยั่งยืน โดยมีการกล่าวถึงโครงการในฮ่องกง ซึ่งมีเป้าหมายที่สามารถเข้าถึงเนื้อหาดิจิทัลของมรดกวัฒนธรรมเหล่านั้นได้อย่างยั่งยืน

หนังสือเล่มนี้ยังได้กล่าวถึงบทความที่เกี่ยวกับแนวคิดและการสร้าง "หน่วยความจำดิจิทัล" (Digital Memory) ในประเทศจีน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนกับมรดกทางวัฒนธรรม การประยุกต์ใช้แบบจำลองดิจิทัลกับมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้หรือมุ่งเน้นการสร้างแบบจำลองเสมือนกับวัฒนธรรมที่จับต้องได้ (Digital Twin) เช่น วัตถุโบราณที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายหรือสร้างใหม่ได้ เพื่อวัตถุประสงค์ด้านการอนุรักษ์ การจัดการแสดงในพิพิธภัณฑ์ รวมไปถึงการฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมผ่านการใช้แนวคิดมนุษยศาสตร์ดิจิทัล ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence) การใช้แบบจำลองออนโทโลยี (Ontology) และการเผยแพร่ข้อมูลในระดับจุลภาค (Nanopublication) ในการเปลี่ยนแปลงคัมภีร์จีนโบราณให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าหนังสือเล่มนี้นำเสนอข้อมูลบทความวิจัยที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์ เหมาะสำหรับนักวิชาการ นักวิจัย ผู้ปฏิบัติงานในสาขามนุษยศาสตร์ดิจิทัล บรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ และการจัดการมรดกวัฒนธรรม รวมถึงผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความสนใจในการอนุรักษ์และเผยแพร่มรดกวัฒนธรรมในยุคดิจิทัล